

**Uredba o mejnih vrednostih svetlobnega
onesnaževanja okolja 2007**
Revizijsko poročilo računskega sodišča 2017
in nujno potrebne dopolnitve uredbe

Tomaž Zwitter, Herman Mikuž

Univerza v Ljubljani, Fakulteta za matematiko in fiziko

- Uredba iz 2007 je dobra osnova, na kateri ima smisel graditi.
- Pomemben vidik je njena izvedljivost in učinkovit ter preprost način izvajanja pravil (računsko sodišče).
- Tehnološki napredek v zadnjih 15 letih omogoča poenostavitve izvedbe in nadzora.

Uredba iz leta 2007

- Se zavzema za **svetenje pod vodoravnico** (z izjemami) ter **tam in tedaj, ko je to potrebno** za delovanje družbe.
- **Prilagojena svetilom**, ki so bila tedaj na voljo.
- **Ugotavljanje skladnosti** z zapletenimi meritvami, zato nadzor močno okrnjen in neučinkovit.
- **LED svetila takrat še nova**, problem omejitev barvne temperature nerešen.

Poenostavitev ugotavljanja skladnosti

- **LED svetilke točkaste** → svetilka **ne sme biti vidna** iz zaščitenih prostorov → za to z montažo zaslona poskrbi načrtovalec in nato monter ob montaži.
- **Meritve luxov, lumnov,.... le za posebne primere** (športna igrišča, reklamni panoji), za občine pa omejitve porabe **kW/prebivalca** in za parkirišča in fasade **kW/m²**. Ker LED svetilke učinkovitejše, je treba vrednosti glede na uredbo 2007 **zmanjšati za 8-krat**. Uvede se **državni kataster** cestne razsvetljave, ki ga vzdržujejo koncesionarji – vzdrževalci razsvetljave.
- **Prepoved osvetljevanja cest/ulic zunaj naselij**, kjer se območje naselja tolmači kot **pozidano stavbno zemljišče v veljavnem OPNju**.

Tehnološki napredek od leta 2007

- **LED svetila** točkasta in mnogo bolj učinkovita.
- **Barvno temperaturo** za osvetljevanje javnih površin omejiti na hladnejšo od 1800 K ali 2200 K.
- Vse cestne svetilke je treba **obvezno izklapljati**, ko jih ne potrebujemo, navadno po 23. uri.
- Aktivno vzpodbujanje LED svetil za **samoosvetlitev pešcev in kolesarjev**.
- Električne ponoči ni več preveč, prihajajo električni avtomobili! Tudi zato **nujna racionalnost**.

Slovenija in Evropa

- Prvo naštetu področje tega ministrstva je **okolje**, interesi okolja (za ljudi in živali) so bistveni.
- Vse, kar prihaja **iz “Evrope”**, ni vedno dobro. Primer: Belgija, tako v hribih kot pri osvetljevanju.
- **Evropski standardi** so lahko priporočila ali pa obvezni, in pri nas to pogosto (namerno?) zamešamo, denimo v prometu ali pa pri osvetljevanju (SIST EN 13201).
- V Evropi delujejo tudi **lobistična združenja**, katerih pritiskom je treba kljubovati.
- Tudi doma moramo paziti na **konflikte interesov** med osvetljevalsko industrijo (načrtovanje, izvedba, meritve osvetljevanja) in okoljem.

Preglednica 1: Svetlobnotehnični razredi M

Razred	Svetlost cestne površine vozišča za suhe in mokre razmere na cestni površini			Moteče bleščanje	Razsvetljava okolice	
	Suhe razmere			Mokro	Suhe razmere	Suhe razmere
	\bar{L} (najmanjša vzdrževana) $\text{cd}\cdot\text{m}^2$	U_o (najmanjša)	U_l^a (najmanjša)	U_{ow}^b (najmanjša)	f_{TI}^c (največji) %	R_{EI}^d (najmanjši)
M1	2,00	0,40	0,70	0,15	10	0,35
M2	1,50	0,40	0,70	0,15	10	0,35
M3	1,00	0,40	0,60	0,15	15	0,30
M4	0,75	0,40	0,60	0,15	15	0,30
M5	0,50	0,35	0,40	0,15	15	0,30
M6	0,30	0,35	0,40	0,15	20	0,30

^a Vz dolžna enakomernost (U_l) omogoča merilo za zaznavnost ponavljajočega se vzorca svetlih in temnih zaplat na cestni površini in je kot taka ustrezna samo za vidne razmere na dolgih neprekinjenih cestnih odsekih in zato naj se uporablja samo za take razmere. Vrednosti v stolpcu so najmanjše priporočene vrednosti za določene svetlobnotehnične razrede, vendar se lahko spremenijo, če so po analizi za cestno traso ali njeno uporabo ugotovljene posebne okoliščine ali če tam veljajo posebne nacionalne zahteve.

^b To je edino merilo za mokre razmere. Uporabi se lahko kot dodatno merilo za suhe razmere v skladu s posebnimi nacionalnimi zahtevami. Vrednosti, navedene v stolpcu, se lahko spremenijo, kadar se nanašajo na posebne nacionalne zahteve.

^c Vrednosti, navedene v stolpcu f_{TI} , so največje priporočene vrednosti za določen svetlobnotehnični razred, vendar se lahko spremenijo, če se nanašajo na posebne nacionalne zahteve.

^d To merilo se uporablja samo tam, kjer ob vozišču ni prometnih površin z lastnimi zahtevami za razsvetljava. Prikazane vrednosti so okvirne in se lahko spremenijo, kjer so določene posebne nacionalne ali posamezne zahteve. Takšne vrednosti so lahko večje ali manjše od navedenih vrednosti, vendar naj se posebna pozornost nameni temu, da se zagotovi ustrezna osvetljenost področja.

Trg Ptuj

[Nazaj](#)

9. junij 2020

